

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/historia-z-ipn/215094,Pawel-Sztama-Jak-krakowski-urwis-zostal-strzelcem-Pilsudskie-go-Mlodosc-Augusta-Emila-Fieldorfa>
27.02.2026, 22:28

Paweł Sztama: Jak krakowski urwis został strzelcem Piłsudskiego... Młodość Augusta Emila Fieldorfa

Gen. Fieldorf „Nil” był w okresie II wojny światowej jednym z najważniejszych oficerów Armii Krajowej. Jego ówczesna działalność została bardzo wysoko oceniona przez historię. Czy przed laty coś wskazywało na to, że ten krakus zapisze się złotymi głoścami w polskiej historii najnowszej...?

[August Emil Fieldorf](#)

20.03

Krakowski urwis

Emil przyszedł na świat 20 marca 1895 r. w Krakowie, przy ówczesnej ul. Lubicz 32. Jego rodzice nie byli ludźmi wykształconymi i zamożnymi. Matka Agnieszka zajmowała się przede wszystkim prowadzeniem domu i wychowaniem dzieci, a że było ich czworo, miała ręce pełne roboty. Ojciec przyszłego oficera, Andrzej, starał się zapewnić byt swojej rodzinie. Na życie zarabiał pracując jako ślusarz; później został maszynistą kolejowym.

Fieldorfowie byli wierzącymi katolikami. Dlatego też dziewięć miesięcy po narodzinach Emil został ochrzczony w ich parafialnym kościele pod wezwaniem św. Mikołaja.

W 1901 r. młody krakus rozpoczął naukę w czteroklasowej Szkole Pospolitej im. św. Mikołaja, znajdującej się przy ul. Lubomirskich 19. Po jej ukończeniu edukację kontynuował w klasie Ic krakowskiego Cesarsko-Królewskiego Gimnazjum II im. św. Jacka. W roku szkolnym 1906-1907 przeniósł się jednak do Cesarsko-Królewskiego Gimnazjum V. W kolejnych latach był uczniem albo Gimnazjum nr IV albo Gimnazjum V.

Często zmiany miejsca edukacji były przede wszystkim spowodowane ogromną witalnością tego młodego człowieka. Emil nie znosił nudy, a szkolny rygor i dyscyplina wyraźnie go męczyły. Dlatego też bardzo często opuszczał lekcje, przez co popadał w konflikty z kolejnymi nauczycielami. Córka przyszłego generała – Maria Fieldorf-Czarska wspominała po latach, że jej ojciec miał w szkole dwóję z zachowania. Jego żona natomiast napisała: zdarzały się nieraz poważne bójkі pomiędzy chłopcami, zwłaszcza przy kopaniu piłki szmacianki, i chłopcy wracali do domu w takim stanie, że zirytowana matka zmuszona była uciekać się do interwencji ojca, który nie żałował pasa.

Okoliczności te, a także trudne warunki materialne, z jakimi musieli mierzyć się Fieldorfowie doprowadziły do tego, że w roku 1910 Emil zakończył edukację i do matury nie przystąpił. Nie przesiadywał jednak w domu tylko zaczął zarabiać pieniądze. Najpierw zatrudnił się przy pracach sezonowych na terenie Krakowa, gdzie był robotnikiem budowlanym, fizycznym i ziemnym. Następnie znalazł zatrudnienie w magazynach wojskowych, gdzie jak sam wspominał dość dobrze zarabiał.

Dzięki zdobytym pieniądzą, już w wieku szesnastu lat usamodzielniał się i postanowił wrócić do szkoły. Wówczas uczęszczał na prywatne kursy do prof. Karawckiego, które ukończył w 1914 r.

►[Czytaj artykuł Pawła Sztamy „Jak krakowski urwis został strzelcem Piłsudskiego... Młodość](#)

[Augusta Emila Fieldorfa" na portalu przystanekhistoria.pl](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

August Emil Fieldorf

Artykuł

August Emil Fieldorf „Nil”, 1950 r. Fot. AIPN